

O.I.M. 2009, BREMEN, GERMANIA

Rubrică realizată de Gabriel Tica, prof. Băilești

Enunțuri:

Problema 1. Fie n un număr natural nenul și fie $a_1, \dots, a_k$ ($k \geq 2$) numere naturale nenule distincte din mulțimea $\{1, \dots, n\}$ astfel încât n divide $a_i(a_{i+1}-1)$ pentru $i=1, \dots, k-1$. Arătați că n nu divide $a_k(a_1-1)$.

Problema 2. Fie ABC un triunghi în care centrul cercului circumscris este O . Punctele P și Q se află pe laturile CA , respectiv AB , în interiorul acestora. Fie K, L și M mijloacele segmentelor BP, CQ , respectiv PQ , și fie Γ cercul circumscris triunghiului KLM . Arătați că dacă dreapta PQ este tangentă cercului Γ , atunci $OP=OQ$.

Problema 3. Fie $s_1, s_2, s_3, \dots$ un șir strict crescător de numere naturale, astfel încât subșirurile $s_{s_1}, s_{s_2}, s_{s_3}, \dots$ și $s_{s_1+1}, s_{s_2+1}, s_{s_3+1}, \dots$ sunt ambele progresii aritmetice.

Demonstrați că șirul $s_1, s_2, s_3, \dots$ este el însuși o progresie aritmetică.

Problema 4. Fie ABC un triunghi cu $AB=AC$. Bisectoarele unghiurilor $\angle CAB$ și $\angle ABC$ taie laturile BC , respectiv CA în punctele D , respectiv E . Fie I centrul cercului înscris în triunghiul ADC . Se știe că $\angle BEI=45^\circ$. Determinați toate valorile posibile pentru $\angle CAB$.

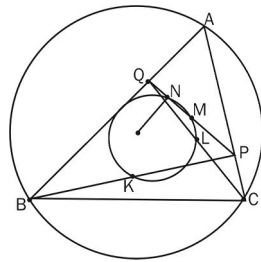
Problema 5. Determinați funcțiile $f: \mathbb{N}^* \rightarrow \mathbb{N}^*$, astfel încât pentru orice $a, b \in \mathbb{N}^*$, numerele $a, f(b)$ și $f(b+f(a)-1)$ pot fi lungimile laturilor unui triunghi nedegenerat.

Problema 6. Fie $a_1, a_2, \dots, a_n$ numere naturale nenule distincte și fie M o mulțime formată din $n-1$ numere naturale nenule diferite de $s=a_1+a_2+\dots+a_n$. O lăcustă sare către dreapta, în lungul axei reale, pornind din punctul O , făcând n salturi cu lungimile $a_1, a_2, \dots, a_n$ într-o anumită ordine. Demonstrați că lăcusta poate alege ordinea salturilor în așa fel încât niciunul dintre punctele din M să nu fie atinse la capătul vreunui salt.

Vă prezentăm soluțiile la trei dintre problemele propuse.

Problema 1. (Soluția autorului, Ross Atkins, Australia)

Fie $n=pq$ astfel încât $p|a_1$ și $q|a_2-1$. Presupunem prin reducere la absurd că n divide $a_k(a_1-1)$. Deoarece $q|a_2-1$ rezultă $(q, a_2)=1$. Dar $q|a_2(a_3-1)$ de unde rezultă $q|a_3-1$. Analog se obține $q|a_i-1, \forall i \in \{1, 2, \dots, k\}$. Deoarece $p|a_1$ și $q|a_1-1$ rezultă $(p, q)=1$. Deoarece $p|a_1$ rezultă $(p, a_1-1)=1$. Dar p divide $a_k(a_1-1)$ de unde rezultă $p|a_k$. Analog se obține $p|a_i, \forall i \in \{1, 2, \dots, k\}$. Deci pentru orice număr $a_i \in \{1, 2, \dots, n\}$ avem că $p|a_i$ și $q|a_i-1$, unde $n=pq$, iar p și q sunt prime între ele. Contradicție!

Problema 2. (Soluția autorului, Serghei Berlov, Rusia)

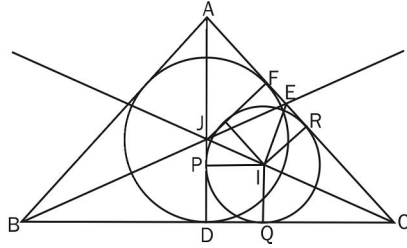
Dreapta PQ este tangentă la cercul Γ dacă și numai dacă $\angle MLK = \angle QML$. Deoarece $MK \parallel AB$, rezultă că $\angle AQP = \angle MLK$. Deoarece MK și ML sunt linii mijlocii în $\triangle PQB$ respectiv $\triangle PQC$, rezultă $\angle PAQ = \angle LMK = \alpha$.

Dar $\triangle APQ$ este asemenea cu $\triangle MKL$. De aici obținem:

$$\frac{AP}{AQ} = \frac{MK}{ML} = \frac{BQ}{PC} \text{ sau } AP \cdot PC = AQ \cdot BQ. \text{ Aplicăm teorema lui Stewart}$$

în $\triangle ABO$ pentru ceviana OQ și obținem $OQ^2 = R^2 \cdot \frac{BQ}{AB} + R^2 \cdot \frac{AQ}{AB} - AQ \cdot BQ = R^2 - AQ \cdot BQ$. Analog $OP^2 = R^2 - AP \cdot PC$, de unde rezultă $OP = OQ$.

Problema 4 (Soluția autorilor Jan Vonk (Belgia), Peter Vandendriessche (Belgia))

Fie J centrul cercului înscris în triunghiul ABC , iar F punctul în care acest cerc este tangent la AC . Notăm cu P, Q , respectiv R , punctele în care cercul înscris în triunghiul ADC este tangent la laturile JD, DC , respectiv CF . Același cerc este tangent la FJ în punctul S . Deoarece $IRFS$ este pătrat, avem că $m(\angle IFJ) = m(\angle CFI) = 45^\circ$. În cazul în care $F = E$ va rezulta $BA = BC$, iar în acest caz triunghiul ABC va fi echilateral, deci

$m(\angle BAC) = 60^\circ$. Dacă $F \neq E$, egalitatea $m(\angle IEJ) = m(\angle IFJ) = 45^\circ$ arată că punctele J, I, E și F se găsesc pe un cerc. De aici rezultă că: $45^\circ = m(\angle CFI) = m(\angle CJE) =$

$$m(\angle JBC) + m(\angle JCB) = \frac{m(\hat{B}) + m(\hat{C})}{2}.$$

Dar, $m(\angle A) = 180^\circ - m(\angle B) - m(\angle C)$, de unde se obține că $m(\angle A) = 90^\circ$.